

Rahandusministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn
info@rahandusministeerium.ee

Teie 26.06.2023
Meie 20.07.2023 nr 10-3/23/424-2

Tartu Maakohtu arvamus krediidiinkassode ja -ostjate seaduse eelnõu kohta

Rahandusministeerium palus Tartu Maakohtu arvamust krediidiinkassode ja -ostjate seaduse eelnõu kohta.

Tartu Maakohtu seisukoha koostamiseks paluti kohtunikel, kohtujuristidel ja konsultantidel esitada oma kirjalik arvamus. Eelnõu kohta laekus arvamus ühelt kohtunikult. Kohtunik esitas enda tähelepanekud seoses krediidiandjate ja -vahendajate seaduse (KAVS), krediidiasutuste seaduse (KAS) ning võlaõigusseaduse (VÕS) muudatustega järgmiselt:

- Kohtunik tunnustas KAVS § 44 lg 3 p-i 4¹ lisamist ehk täiendamist sellega, mis peab sisalduma krediidiandja sise-eeskirjades selle kohta, mis neil tuleb teha enne sundtäitmise menetluse algatamist. Küll aga märkis kohtunik, et meil mõeldakse sundtäitmise menetluste all täitemenetlusi, aga selline regulatsioon peab kohtuniku arvates silmas vastavate abinõude rakendamist ka enne kohtu poole pöördumist (nt maksekäsu kiirmenetluse). Selline asjaolu, et võla ümberkujundamise võimalust tuleb pakkuda juba enne kohtusse pöördumist, peab selgesõnaliselt olema kirjas VÕS § 416 lg-s 2. VÕS § 416 lg 2 muudatus annab praegu sõnastuse „... enne võla sundtäitmiseks toimingute alustamist“ ning see kanduks edasi ka KAVS-i.
- KAVS §-i 49 lisanduv uus lg 5¹ on hea täiendus, kuid kohtule peaksid iga krediidiandja sise-eeskirjad siis ka kättesaadavad olema. Lisanduvast lõikes on samuti väljend „sundtäitmise alustamise poliitika“, mis peaks kusagil olema lahti kirjutatud või on see ühildatud VÕS-s kasutatud mõistega? Kohtuniku arvates tuleks siin ikka silmas pidada kohtusse pöördumise eelset tegevust, mitte sundtäitmist täitemenetluse seadustiku mõttes.
- KAS § 89⁴ lg 1 uus sõnastus, kohustusega anda teavet vastavalt krediidiinkassode ja -ostjate seadusele, tekitab mõlemas seadusesõnastuses dubleerimise VÕS §-s 164 ja §-s 168 kirjapanduga ning tulemuseks on senise kindla reegli/nõude hägustumine. Senine VÕS § 164 jj, mis käivad nõude loovutamise ja selle tõendamise kohta, sh eriti § 168, on selged ja imperatiivsed. Tuleks vältida, et need sõnastused ei tooks kaasa õigust kokku leppida, milline teave ja dokumendid antakse üle ja millised mitte.
- VÕS § 415 lg 1 kavandatud intressimäära muudatus on eriti oluline ning kohtunik toetab VÕS § 415 lg 1 alternatiivset sõnastust. Senine säte, mis on ka muudatuste hulgas esimene valik (mille kohaselt „...loetakse viivise määraks lepinguga ettenähtud

intressimäär...“), loob olukorra, kus võlausaldajal tuleb igal juhul ja oma seisundi parandamiseks näha lepingus ette seadusjärgsest suurem viivisemäär.

- VÕS § 416 lg 2 kavandatav sõnastus sisaldab jälle väljendit sundtäitmise toimingute alustamise kohta (vt ülal), mis ei tohiks olla täitemenetluse alustamine, vaid kohtusse pöördumise eelne toiming. Praegusel juhul tähendab sõnastus seda, et enne kohtusse pöördumist, mis ei ole sundtäitmine, ei pea võlausaldaja midagi tegema. Küsitavust tekitab seletuskirjas viimane lause selle sätte muutmise kohta, mis on sõnastatud nii: „Refinantseerimine võib antud juhul seisneda näiteks selles, et kui senine krediidiandja on väljastanud tarbijale mitu erinevat krediiti, juhul aga kui tarbija satub raskustesse ühe või mitme krediidi tasumisega, siis võib krediidiandja olemasolevad kohustused nõ summeerida ja väljastada selle alusel uue krediidi (ehk olemasolevad laenud refinantseerida uue terviklaenu näol)“. Selline sõnastus toob kaasa olukorra, mille vältimisest on räägitud seletuskirjas eespool, et vältida tuleb kõrvalkohustuste jm kulude liitmist uue terviklaenu alla. Sellega me kohtumenetlustes ju võitlemegi, et kogu võlgnevus, sh sissenõudmiskulud ja kõik muu pannakse uue refinantseeritava põhinõude hulka. Selline seletuskirja sõnastus on ebaõnnestunud ja tuleb ümber teha.
- Lisanduv VÕS § 416¹ on hea lahendus ning ehk vähendab ka FiMS-i alusel esitatavaid avaldusi.

Lugupidamisega

/Allkirjastatud digitaalselt/

Rutt Teeveer

Tartu Maakohtu esimehe asendaja